

सहकारी सूतगिरण्या / यंत्रमाग सहकारी संस्था
यांच्या कामाचे मुल्यमापन करणे, गुणात्मक
सुधारणा करणे, सखोल अभ्यास करण्यासाठी
समिती गठीत करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: .संकिर्ण-१०१७/प्र.क्र.७६/टेक्स १ (अ)

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय (विस्तार), मुंबई ४०० ०३२.

तारीख : १६ ऑक्टोबर, २०१७

प्रस्तावना :-

राज्यात सुमारे २ लाख सहकारी संस्था कार्यरत असून या संस्थांची सभासद संख्या सुमारे ५.५ कोटी आहे. राज्यातील सहकारी क्षेत्राचे खेळते भांडवल सुमारे रु.६ लाख कोटी आहे. सहकार क्षेत्रातील प्रामुख्याने विविध कार्यकारी सहकारी संस्था, जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका, सहकारी साखर कारखाने, सहकारी सूत गिरण्यां, यंत्रमाग सहकारी संस्था, सहकारी कृषि पणन व प्रक्रीया संस्था, मध्यवर्ती सहकारी ग्राहक संस्था, नागरी / ग्रामीण बिगर शेती सहकारी पत संस्था, सहकारी दुध उत्पादक संघ, औद्योगिक सहकारी संस्था इत्यादी संस्थांचे राज्याच्या ग्रामीण अर्थव्यवस्थेत अत्यंत महत्वाचे योगदान आहे.

राज्यातील सर्व सहकारी संस्थांचे कामकाज सहकार कायदा, नियम, संस्थेचे उपविधी, नाबार्डच्या मार्गदर्शक सूचना व शासनाच्या धोरणात्मक निर्णयास अधीन राहून करणे अपेक्षित आहे. तथापि काही संस्थांनी कायदा, नियम, उपविधीतील तरतुदी व शासनाच्या धोरणात्मक निर्णयांचे उल्लंघन करून निर्णय घेतल्यामुळे अशा संस्था आर्थिक अडचणीत आल्याचे निदर्शनास आले आहे. याबाबत काही प्रमुख सहकारी संस्थांच्या वर्गाचा सखोल अभ्यास करून या संस्थांच्या कामकाजाचे योग्य मुल्यमापन करणे व त्यामध्ये गुणात्मक सुधारणा करण्यासाठी उपाययोजना करणे आवश्यक आहे. त्यानुसार राज्यातील सहकारी सूतगिरण्यां / यंत्रमाग सहकारी संस्था यांच्या कामकाजाचे मुल्यमापन करणे, गुणात्मक सुधारणा करणे याबाबत सखोल अभ्यास करण्यासाठी समिती गठीत करण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

शासन निर्णय :-

राज्यातील सहकारी सूतगिरण्या / यंत्रमाग सहकारी संस्था यांच्या कामकाजाचे मुल्यमापन करणे व त्यामध्ये गुणात्मक सुधारणा करणे याबाबत सखोल अभ्यास करण्यासाठी खालीलप्रमाणे समिती गठीत करण्यात येत आहे.

अ. क्र.	नांव व पदनाम	समितीतील पदनाम
१	श्री. संजय मीना, संचालक, वस्त्रोद्योग, नागपूर	अध्यक्ष
२	श्री. नागनाथ येगलेवाड, अपर निबंधक, सहकारी संस्था, सहकार आयुक्त कार्यालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे	सदस्य
३	श्रीमती सीमा पांडे, जिल्हा उप निबंधक, सहकारी संस्था, गडचिरोली	सदस्य
४	श्री. नानासाहेब चव्हाण, जिल्हा उप निबंधक, सहकारी संस्था, बुलढाणा	सदस्य
५	श्री. किरण सोनावणे, प्रादेशिक उप संचालक (वस्त्रोद्योग), सोलापूर	सदस्य सचिव

२. उपरोक्त समितीने सहकारी सूतगिरण्या / यंत्रमाग सहकारी संस्थांच्या कामकाजाचे मुल्यमापन करताना खालील मुद्दे विचारात घ्यावेत.

- १) संस्था स्थापन करण्याचा उद्देश, उद्देशाची पूर्तता कितपत झाली आहे?
- २) संस्थांचे उद्देश साध्य करण्यात आलेल्या अडी-अडचणी व त्या सोडविण्यासाठी करावयाची उपाययोजना.
- ३) संस्थांना दिलेले शासकीय अर्थसहाय्य, त्याचा विनियोग व आतापर्यंत झालेली वसुली.
- ४) संस्थांनी केलेले उल्लेखनीय कामकाज.
- ५) सभासदांच्या आर्थिक उन्नतीत संस्थेचे योगदान.
- ६) संस्थामुळे झालेली रोजगार निर्मिती.
- ७) संस्थांच्या कामकाजात आढळून आलेल्या त्रुटी, अनियमितता व गैरव्यवहार
- ८) अनियमितता व गैरव्यवहार प्रकरणी विभागाने केलेली कारवाई
- ९) अवसायनात गेलेल्या संस्थांचे पुनर्जिवन करण्यासाठी उपाययोजना
- १०) संस्थांच्या कामकाजात गुणात्मक वाढ होण्यासाठी करावयाच्या उपाययोजना.
- ११) सहकार चळवळीच्या व्यापक हिताच्या दृष्टीने शासन स्तरावर करावयाचे धोरणात्मक निर्णय.

३. सदर समितीने आपला अहवाल तीन महिन्यामध्ये शासनास सादर करावा.

४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१७१०१६१७३६२६७२०२ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(विशाल मदने)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा.मंत्री (वस्त्रोद्योग) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
२. मा.राज्यमंत्री (वस्त्रोद्योग) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
३. मा. प्रधान सचिव (वस्त्रोद्योग) यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई
४. संचालक, वस्त्रोद्योग, वस्त्रोद्योग संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, नागपूर
५. श्री. संजय मीना, संचालक, वस्त्रोद्योग, महाराष्ट्र राज्य, नागपूर
६. श्री. नागनाथ येगलेवाड, अपर निबंधक, सहकारी संस्था, सहकार आयुक्त कार्यालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
७. श्रीमती सीमा पांडे, जिल्हा उप निबंधक, सहकारी संस्था, गडचिरोली
८. श्री. नानासाहेब चव्हाण, जिल्हा उप निबंधक, सहकारी संस्था, बुलढाणा
९. श्री. किरण सोनावणे, प्रादेशिक उप संचालक (वस्त्रोद्योग), सोलापूर
१०. व्यवस्थापकीय संचालक महाराष्ट्र राज्य सहकारी वस्त्रोद्योग महासंघ, मुंबई
११. सर्व विभागीय/ प्रादेशिक उप संचालक (वस्त्रोद्योग)
१२. सर्व सहकारी सूतगिरण्यां / यंत्रमाग सहकारी संस्था (संचालक, वस्त्रोद्योग, नागपूर यांचेमार्फत)
१३. निवडनस्ती (टेक्स-१(अ)/टेक्स-(ब))